

# NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel orgaan van de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko”

Gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Oppericht 29 Augustus 1909

Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (S. Frac. de Sales)

Geestelijk Adviseur: HUB. J. A. M. ERAS, Pastro.

Abonnementsprijs	Adres der Redactie:	Afzonderl. Nos.
f 2,50 per jaar	P. M. BROUWER	20 cent.
Eksterl. Jarabono f 3,—	Pahudstraat 134	Advertentiën
	's-Gravenhage.	50 cent per regel.

**ADVERTENTIËN: DRUKKERIJ PIET SMITS, TILBURG**

## NIEUWJAARSWENSEN.

Het is gebruikelijk om bij de ingang van een nieuw jaar aan familie en bekenden, een goed en gezegend Nieuw Jaar te wensen. Waar dit gebruik meer is dan een gewoonte-formaliteit, waar deze wens komt uit het hart en waar ze ontspringt uit de liefde tot de evenmens, daar is dit gebruik goed en heeft 't zin.

Een jaar gaat vlug voorbij. En toch kan een jaar vol zijn van gebeurtenissen. Leed en vreugde, sukses en mislukking, overwinning en nederlaag, winst en verlies, dit alles kan een jaar boordevol maken.

De slag van twaalf, waaronder het oude jaar in een ondeelbaar ogenblik overgaat in het nieuwe, heeft weer geslagen en 1939 is begonnen. We weten niet wat het brengen zal voor U en voor mij en voor de volkeren der aarde. We stellen ons in Gods hand en bevelen Hem aan ons zelf, ons gezin, onze vrienden, ons volk en de gehele mensheid.

We maken het voornemen, onze krachten in het nieuwe jaar goed te gebruiken en met onze talenten te werken, zo goed we kunnen. En met Gods hulp wordt dan 1939 voor U en voor mij en voor allen, die van goede wil zijn, een gezegend jaar.

En ook onze Katholieke Esperantobeweging zal dan gezegend worden.

Aan alle leden van „Nederlanda Katoliko” een gezegend jaar.

AL MEMBROJ, SUBTENANTOJ KAJ LEGANTOJ DEZIRAS

**DIBENITAN NOVJARON**

LA ĈEFESTRARO KAJ LA REDAKCIO DE N. K.

# VAN HET HOOFDBESTUUR.

## JAARBOEKEN I. K. U. E.

Nog vóór Kerstmis zijn de jaarboeken aan de afdelingen en verspreide leden toegezonden en zullen inmiddels wel in 't bezit van alle N. K. leden zijn.

Aan verzoeken om meerdere exemplaren, ook voor de laatst aangesloten nieuwe afdelingen, kan niet worden voldaan, omdat ons geen exemplaar te veel is toegezonden.

Bij elk jaarboek is een circulaire met bijzonderheden over het bonds-studieblad ingelegd, waarvoor we nog eens dringend de belangstelling van alle leden verzoeken. Wie nog geen proefnummer heeft aangevraagd of nog beter, zich als abonné heeft opgegeven, doe het spoedig!

## HOOFDBESTUURSVERGADERING.

Het Hoofdbestuur zal bijeenkomen op 15 Januari. Zakelijke aangelegenheden en voorstellen gelieve men uiterlijk vóór 12 Januari in te zenden bij 't Bondssecretariaat.

## LEDENLIJSTEN.

De afdeelningssecretariaten, die nog niet aan ons verzoek in 't vorig nummer van 't bondsorgaan mochten hebben voldaan, worden dringend verzocht ons een geheel nieuw opgemaakte ledenlijst der afdeling in *duplo* te willen doen toekomen vóór 10 Januari e.k. Bij voorbaat dank!

## JAARCONTRIBUTIE 1939.

De verspreide leden worden vriendelijk verzocht de jaarlijksche bondscontributie over 1939 te willen storten op postrekening 121449 van „Nederlanda Katoliko” te *Heerlen*, vóór 15 Januari e.k. Bij voorbaat dank!

Indien niet gestort, zal na genoemden datum per kwitantie over het bedrag, verhoogd met 15 cents inningskosten, worden beschikt.

## VERHEUGENDE UITBOUW.

In dit jaar 1939 zal „NEDERLANDA KATOLIKO” zijn 30-jarig bestaansfeest gaan herdenken. Veel arbeid is in die dertig jaren gepresteerd door de Katholieke Esperantisten in Nederland. Ontzaglijke moeilijkheden moesten worden overwonnen. Wij kunnen zeker niet zeggen dat wij hierin TEN VOLLE geslaagd zijn. Maar niemand kan ontkennen dat bergen van vooroordeel zijn opgeruimd en dat ook inderdaad vele positieve resultaten zijn bereikt. Dat geschiedde dank de arbeid van pioniers en van dien hen zijn opgevolgd. En die van die pioniers hebben overgenomen een groote liefde voor „nia sankta afero” en een onverwoestbaar vertrouwen in de uiteindelijke overwinning. Op hen is ook van toepassing het „ZIJ DIE GELOOVEN

HAASTEN NIET". Maar zij hebben in deze spreuk geen aanleiding gezocht om bij de pakken neer te zitten; en zoo zijn de bemoeiingen van onzen bond langzaam uitgebreid op verschillende terrein. Bij de feestelijke herdenking van het bovenbedoelde jubileum zal er dezen zomer ruime gelegenheid zich voordoen om hierop dieper in te gaan. Het waarschijnlijk in Maart of April te verschijnen Jubileumboek zal ons geheugen daarbij kunnen opfrissen.

Voor heden hebben wij echter het heuglijke feit te vermelden, dat de uitbouw van „Nederlanda Katoliko" voortgang heeft gevonden door de uitgave van een speciaal Taalstudieblad. Wel bestonden sinds jaren de Taalrubrieken in ons orgaan, maar voor zeer velen waren deze niet omvangrijk genoeg meer. En daarom werd sedert vrij langen tijd al uitgezen naar een meer bevredigende oplossing in deze richting. De behoefte hieraan groeide, doordat een uitgave in dezelfde richting gestaakt is, terwijl ook de bekende schriftelijke Nijmeegsche cursus dit jaar geen doorgang vond. De vooruitzichten zijn dus zeker niet ongunstig. Redactie en medewerkers zijn overigens een waarborg, dat inderdaad een waardevolle inhoud zal geleverd worden. De abonnementsprijs is met opzet zoo laag gesteld, dat deze voor niemand een beletsel kan zijn om mee te doen. De uiterlijke vorm zal voorloopig nog bescheiden zijn; het zal aan de leden van „N. K." zelf mogelijk zijn hierin spoedig verbetering en verfraaiing te doen ontstaan. Vele abonnementen zullen het mogelijk maken om, bij handhaving van den buitensporig lagen prijs, reeds binnen korten tijd stappen in die richting te ondernemen.

H. DAMEN, President „Nederlanda Katoliko".

## VAN DE PROPAGANDADIENST.

Juist bij de jaarswisseling is onze voorraad insignes finaal uitverkocht. De nieuwe zijn reeds in de maak en zullen zo spoedig mogelijk in omloop worden gebracht.

Het model daarvan heeft op verzoek van velen een wijziging ondergaan. De doorsnede is thans 10 mM., dat is kleiner dan van 't oude model, in verband daarmee is 't vroegere geelwitte kruis vervangen door een goud kruisje.

Ze worden nu geleverd in 3 uitvoeringen, n.l. als broche, als knoop en met steekspeld. De prijs bleef onveranderd n.l. 25 ct. p. stuk. 10 Stuks of meer à 20 ct.

Enkele afdelingen lieten na hun bestellingen van enkele maanden geleden te betalen. Laten deze afdelingen bedenken, dat deze leveringen den bond al geld kosten en dat 't een daad van eenvoudig goed fatsoen is, tijdig aan zijn verplichtingen te voldoen.

De Propagandachef, J. H. WESTEN.

## XXIe I.K.U.E.-KONGRES.

(Antwerpen 5—11 Aug. '39).

### EERSTE MEDEDELINGEN.

*Ere-comité.* De bisschoppen van België hebben allen gaarne het lidmaatschap hiervan aanvaard. Ere-Voorzitter is Z. E. Kard. van Roey.

*L. K. K.* Voorzitter: J. v. Deun. Secretaris: de Heer Hartman, Potgieterstraat 1, Antwerpen. Kassier: L. Calloens.

*Datum.* Om mogelijk te maken dat deelnemers van het Univ. Kongr. in Bern kunnen tegenwoordig zijn op ons Kongres, heeft men besloten te openen 5 Aug. 's avonds en te sluiten 11 Aug. 's avonds.

*Bijdrage.* Tot eind Maart 40 fr., daarna 60 fr. Echtgenoten van deelnemers en beneden 18 jaar de helft.  
Postrekening no. 415.470 van XXIa Kongreso de I.K.U.E. te Aalst (Erembodegemstr. 29.)

*Excursies.* In voorbereiding excursies naar Lier, Mechelen, Leuven, grotten van Han, park en museum van Tervueren.

*Toneelopvoering.* Door de leden van „Suda Kruco” (Eindhoven) zal opgevoerd worden een toneelstuk in Esperanto.

*Filmopname.* Waarschijnlijk zal van het Kongres een filmopname worden gemaakt.

*Plakzegels en Aanplakbiljetten* zijn in voorbereiding.

*Geeft U op. En doe 't spoedig.*

---

### INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Van de 1-cents-actie ontvangen: Esp. Vriendenkring te Breda 2.— gld.; Club Utrecht 2.55 gld.; K. v. d. B. te 's-B. 0.30 gld.; Club Molenberg, Heerlen 2.50 gld.

Nog ontvangen van J. W. P. W. te A. 1.— gld. De spreekbeurt van Fr. Wigbertus van Zon te Utrecht bracht 3.77 gld. en die te De Bilt 1.21 gld. in de kas. De te Breda beloofde subsidie van N. K. ad 50 gld. ook ontvangen. Verschillende jubilé-giften van personen, die onbekend wensden te blijven samen 62 gld. Dan moet ik allen, die deel namen aan de actie om mij een persoonlijk geschenk aan te bieden, hartelijk danken voor de daartoe bestemde gift van 50 gld., die ik op een kleinigheid na ook voor I.K.I. bestemde.

Nogmaals aan allen, die er op enigerwijze toe hebben bijgedragen de dag van mijn Gouden Jubelfeest voor mij onvergetelijk te maken mijn beste dank.

Fr. M. MONULFUS, I.K.I.-Secretaris.

## UIT DE AFDELINGEN.

### DISTRICT NOORD-HOLLAND-ZUID.

Naar Amsterdam !

Met groot enthousiasme roepen wij U op voor de officiële oprichtingsvergadering, die — gecombineerd met de 1e Kaderdag — op 14 Januari 1939 gehouden zal worden in het clubgebouw van „Sankta Bonifacio”, Vrolijkstraat 419, Amsterdam-Oost, te bereiken met de lijnen 9 en 11.

EERSTE KADERDAG.

Aanvang 15.45 uur precies.

De leden, die de „kern” der afdelingen vormen — dit ter beoordeling van hun bestuur — zullen van harte welkom zijn op deze buitengewoon interessante middagvergadering, waar de Bondvoorzitter van „N.K.”, de Heer H. Damen, zal spreken over : *Taak en organisatie van „Nederlanda Katoliko”*.

Naar aanleiding hiervan zullen vragen gesteld kunnen worden.

OFFICIËLE OPRICHTINGSVERGADERING.

Aanvang 19.00 uur precies.

Iedere belangstellende wordt beleefd uitgenodigd tot bijwoning van deze zeer belangrijke vergadering, waarbij o.a. de volgende punten op de agenda voorkomen: Verkiezing bestuursleden, financiën van het district, wedstrijdplan de Kuyer, program van actie.

Verspreide leden en leden buiten het district kunnen deze vergaderingen bijwonen, mits daartoe vooraf bericht is gegeven aan het Secretariaat: 1e Jac. v. Campenstraat 20hs, Amsterdam-Zuid.

Het startschot valt ! Weest present !

HET VOORLOPIG BESTUUR.

### HALFWEG.

„Por Dio Kaj Eklezio” organiseerde op 27 Nov. een eerste tentoonstelling die bezocht werd o.a. door den Burgemeester, den Pastoor en 'n drietal afgevaardigden van Amsterdam. Deze tentoonstelling was een succes. De 8e Jan. wordt het eerste jaarfeest gevierd.

J. NUIJTEN, Secr.

### VENLO.

Paroladis antaŭ la grupo „Amikeco” s-ro Julius Glück, kiu jam antaŭ 32 jaroj fariĝis esperantisto. Li diversfoje persone renkontis Zamenhof kaj parolis kun li. En interesa maniero li rakontis siajn memoraĵojn pri Zamenhof kaj havis multan sukceson kun sia parolado.

## LAMSWAARDE.

In de tweede helft van November werd door de leden van „Santa Amando” vele Esp. propaganda biljetten verspreid, in de omliggende dorpen, voor het oprichten van een cursus, welke gegeven zou worden door Mej. A. de Roos.

Het resultaat was dat zich 13 cursisten aanmeldden. Na afloop van den cursus worden zij lid van onze club.

A. WEESEPOEL, Sekr.

---

## SENPAGE RICEVEBLA.

Pri „La Ligo sen nomo” (movado por plibonigado de l'mondo) aperis en Esperanto tradukita interesplena broŝuro, kiu senpage estas havebla ĉe la verkinto, lia pastra Moŝto H. de Greeve en Harlemono, Nederlando kaj ĉe la ĉefo de la Esperantofako de l' nomita ligo, Sinjoro P. A. M. van Strien en Oosterhout, N.Br. Nederlando.

---

## OPROEP!

Wij willen komen tot een juist en volledig overzicht van de diensten welke Esperanto bewijst, om denkbeelden te propageeren, die ingaan tegen God of Godsdienst. Nu roepen wij alle lezers van dit blad op, ons hierbij te helpen, door aan ons op te sturen zooveel mogelijk Esperanto-geschriften met een godslasterlijken of anti-godsdienstigen inhoud, en door ons in te lichten over elke anti-godsdienstige actie onder Esperantisten.

KATHOLIEK COMITÉ VAN ACTIE „VOOR GOD”

Postbus 2, Heemstede.

---

## ENGELS WERELDTAAL.

### „AUTO-KAMPIOEN” EN „SPREEKFILM”.

In het orgaan van de A.N.W.B. „De Auto-Kampioen” van 22 Oct. '38 verscheen een artikel waarin een Parijs autoconstructeur aan de redacteur van de Auto-Kampioen als zijn mening te kennen geeft:

„Begrijpt U waarom men geen levende wereldtaal onderwijst als verplicht vak op de scholen in Europa? Deze wereldtaal zou natuurlijk het Engels moeten zijn, waarmee men zich over de gehele wereld verstaanbaar kan maken. In plaats daarvan koos men een kunstmatige taal, Esperanto, dat natuurlijk altijd onvolmaakt zal blijven.”

En verder meent hij: „In de gehele wereld spreekt men de engelse taal, zelfs in China, Japan, Zuid Afrika enz. Afgezien

dan van de vele Engelse koloniën. Overigens zou die verplichting (Engels op de scholen) de onderlinge verhouding tussen de volkeren veel verbeteren.”

Over het „onvolmaakte” van Esperanto zullen we hier maar zwijgen, evenals over het „gemakkelijke” Engels. We merken slechts op dat in China en Japan men juist Esperanto erkent en propageert om daarmee het Engels te verdrijven.

En nu de sprekende film. We lazen in Heroldo No. 40 (1938) daarover het volgende:

De Engelse en Amerikaanse filmfabricanten bevinden zich in een moeilijk parket. Om de filmproductie zo rendabel mogelijk te maken is 't noodzakelijk ze te kunnen verstaan in zo 'n groot mogelijk aantal bioscopen van de wereld. Het grootste deel van de sprekende films zijn Engels. Het eigenaardige is dat de Amerikanen de Engelse films niet waarderen en de Engelse bij voorkeur geen Amerikaanse films gaan „beluisteren”. En wel omdat ze de taal (het Engels) wederzijds niet goed kunnen begrijpen. De Engelsman zegt: „Het Amerikaanse dialect pijnigt het oor van iedere Engelsman.” De Amerikaan zegt: „De Engelse taal klinkt in onze oren belachelijk. We kunnen het amper verstaan en het klinkt ons te geaffecteerd en te deftig”.

Merkwaardig is ook de „oplossing”. Men zal een „gemiddelde” uitspraak van het Engels vaststellen. Maar.... men is zeer bevreesd, dat deze oplossing geen van beide partijen zal bevredigen.

Een zeer gegronde vrees.

En Engels zou dan volgens de Auto-Kampioen de klaarliggende wereldtaal zijn?

Wij houden ons maar aan het kunstmatige Esperanto, dat praktisch bewezen heeft de wereldtaal te zijn.

## **RADIO-NOVAĴOJ.**

### **ITALUJO.**

La direkcio de Radio-Turismo organizas 5-an Radio-konkurson. Kvin „radiofonaj sintezoj” estos elsendataj dum Januaro kaj temos pri 5 italaj urboj, aŭ turismaj regionoj, kies nomojn oni ne anoncos. La konkursantoj devos mem identigi la urbojn aŭ regionojn. La konkurso ĉiu Esperantisto povas partopreni. Oni petu detalojn al: Radio-Turismo, Via Vittorio Veneto 62, *Roma*. La unua konkurs-elsendo okazos jam la 7an de Januaro per *Roma II* (245 m.) kaj *I. R. F.* (30.52 m. mallongonda).

Menciinde ankoraŭ estas, ke instruado de la itala lingvo per Esperanto estos efektivebla, se anoncos sin almenaŭ cent lernantoj.

## **POLUJO.**

La Varsovia Societo Esperantista, iniciate de S-ro Adolf Kerner entreprenis gravan paŝon por propagandi Esperanton kiel rimedo por interŝanĝo de diversnaciaj kulturvaloroj. Oni presigis cirkulerojn kun loko por 20 subskriboj de radio-abonantoj, postulantaj enkondukon de Esperanto en la radion. V. E. S. dissendas la foliojn al esperantistaj societoj kaj unuopaj samcelanoj. Post kiam la nombro da kolektitaj subskriboj atingos sufiĉe grandan kaj imponan ciferon, V. E. S. prezentos la foliojn kun konforma petskribo al la direkcio de Pola Radio. Ĉiujn informojn kaj klarigojn koncerne de tiu iniciato oni postulu al V. E. S., Warszawa, Leszno 56 m. 9.

## **IRLANDO.**

Pli oftaj elsendoj per Radio-Eireann (531 m.) okazas denun regule je la unua dimanĉo kaj tria mardo ĉiumonate. Ĉi-rilate oni atentu la Esperanto-rubrikon en la K. R. O.-Gids kaj ne forgesu elmontri vian intereson per dankletereto al Radio-Stacio, *Dublin*, Irlando.

## **ĈEĤOSLOVAKUJO.**

La horindiko de la vendreda kroniko per Radio Brno kaj Praha ne ĉiam estas ĝusta. Oni aŭskultu kelkajn minutojn pli poste ol la tempo anoncita. Pri la monataj Esperanto-horoj mankas informoj. Marovska Ostrava ne plu elsendas en Esperanto.

---

---

## **UIT DE ESPERANTO BEWEGING.**

### **KONGRES IN ROTTERDAM.**

„La Estonto Estas Nia” zal haar jaarcongres in 1939 houden te Rotterdam en wel van 8 tot 10 April in de zaal van de Dierentuin aldaar.

### **HEROLDO DE ESPERANTO.**

Het enigste Esperanto weekblad onder de redactie van Teo Jung verscheen op 20 Nov. 1938 voor de 1000e maal. We wensen de redacteur van harte geluk en nog vele jaren vruchtbare arbeid.

### **FOIRO DE LYON.**

En 1939 la Lyona Foiro okazos de 11 ĝis 21 Marto. Se industriistoj aŭ komercistoj havas intereson por partopreni, ili turnu sin al: Richard Levin, Rue Ménestrier, Lyon (Franc).

Ankaŭ ĉi jare estas haveblaj Esperantan afiŝoj kaj Sorb-paperojn.

## POLLANDO PROTESTAS.

La Vilna Esp. Societo „Universo“ konsidirinte la atakoj kontraŭ la judoj, decidis sin deteni ĉi jare de ĉiuj solenaĵoj okaze de la naskiĝtago de Dro Zamenhof, filo de juda gento, kiu bataladis por fratigo de ĉiuj popoloj.

## LA LANDA FEDERACIO DE LA HUNGARAJ INVENTISTOJ.

Ŝtate aprobita organizaĵo por defendi la inventistajn interesojn, jarkunvenis la 13-an de novembro en Budapest. Ĝi unanime decidis apliki Esperanton en sia eksterlanda korespondado kaj iniciati la fondon de Unio de Esperantistaj Inventistoj en la tuta mondo. La organizan laboron ĝi komisiis al sia direktoro Stefano Bálint kaj al sia ĉefsekretario, por eksterlandaj aferoj, eldonisto de Literatura Mondo, s-ano Vilhelmo Bleier. Membroj de la Unio povas esti ĉiuj inventistoj, ĉiuj patentposedantoj kaj ĉiuj peristoj de patentoj. La celo de la Unio estas plifirmigi la defendon de la patentoj en la tuta mondo kaj ebligi, ke la inventistoj trovu utiligantojn de siaj patentoj kiel eble plej multe. La Landa Federacio de la Hungaraj Inventistoj jam tiucele ellaboris esperantlingvan liston de ĉiuj siaj inventaĵoj, kiujn la membroj posedas kaj disponigas ĝin al la organizantoj de la Unio.

Ĉiuj interesuloj en tiu fako povas skribi pri sia interesiĝo notante, kiu parto de la laboro de la Unio ilin interesas, al la ĉefsekretario s-ro Vilhelmo Bleier PARIS-XVII, 1, Rue Brey, Francio.

La organizata Unio deziras plej intime kunlabori kun la jam ekzistantaj gravaj esperanto-organizaĵoj kaj pri tia interkonsento la esperantistoj estos informataj.

## XXXIa UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO.

Bern, 29 Julio—5 Aŭgusto 1939.

Ĝis 7-11-'38 aliĝis 158 personoj el 20 landoj. Oficiala Kongresgazeto „Ni vokas Vin“. Ĝin ricevas ĉiu Kongresano senpage. Leteradreso : 31a Kongr. de E., Bern.

---

## EXAMENUITSLAG.

Aan het A-examen te Utrecht (12 Nov.) namen deel 29 kandidaten, waarvan 25 slaagden. Voor het B-examen aldaar slaagden er 10 van de 14.

Aan het A-examen te 's-Hertogenbosch (19 Nov.) namen 28 kandidaten deel. Geslaagd 24. Voor het B-examen aldaar slaagden er 8 van de 9.

Aan allen onze gelukwens.

## KATOLIKA RADIO ASOCIO-NEDERLANDO.

Elsendo de Esperanto-prelegoj en unua duonjaro 1939. Stacio-Hilversum. Ondo 301,5 metroj en Januaro, Februaro kaj Marto; ondoj 1875 kaj 415,5 metro.

Horo por Dimanĉelsendoj 22.35-23.05 (Greenwichtempo).

Horo por Sabatelsendoj 17.10-17.25 (Greenwichtempo).

### PROGRAMO:

1 Januaro: Fraŭlino Charlotte Korda, Rotterdam.

Temo: Mondliteraturo en verda vesto.

15 Januaro: Paroĥestro Hub. J. A. M. Eras, Vught.

Temo: La Internacia Katolika Informejo.

20 Januaro: Nico Hoen Jr., 's-Hertogenbosch.

Temo: Moderna Filmproduktado.

12 Februaro: Paroĥestro J. P. J. M. Sanders, Groot Linden bij Cuyk.

Temo: Dio.

26 Februaro: Fraŭlino Truus Duurenkamp, Dordrecht.

Temo: La vivo en blindulejo.

Eventualaj ŝanĝoj estos sufiĉe frue PERRADIE anoncata atentu por tio la Sabatelsendoj).

Sabatelsendoj: Komunikoj en Esperanto de P. Heilker, Hoofddorp, Nederlando.

Datoj: 7-21 Januaro, 4-18 Februaro, 4-18 Marto, 1, 15-29 Aprilo, 13-27 Majo, 10-24 Junio.

Korespondado pri ĉiuj elsendoj al P. Heilker, Hoofddorp.

P. HEILKER.

---

## **BINNEN- EN BUITENLANDS ESPERANTONIEUWS.**

### **NEDERLAND.**

De Verzekerings Mij. van het N.O.G. heeft een geheel in Esperanto gestelde prospectus laten drukken om daarmee reclame te maken voor haar instelling.

Het Nederlands Instituut voor Handelswetenschappen te Leiden geeft onder zijn meer dan 50 schriftelijke cursussen ook Esperanto-cursussen voor beginners, gevorderden en over de Esperanto-literatuur.

Sinds enkele maanden geeft bovengenoemd instituut een nieuw blad uit voor taalwetenschap: „Nederlands Taalblad”. Onder de behandelde talen bevindt zich ook het Esperanto. De Nederlandse artikelen behandelen verschillende problemen van Esperanto, de grammatica en de geschiedenis der wereld-talen in het algemeen.

Proefnummers zijn verkrijgbaar bij de administratie: Rijnsburgerweg, Leiden,

## **BOEKBESPREKING.**

(Recensie-exemplaren te zenden aan het Redactie-adres)  
(Recenzotajn verkojn sendu al la redakcia adresoj).

### **NORMA FORMULIEREN van H.E.O. (Abcoude).**

We ontvingen: twee modellen van Kalenders 1939 in postkaartformaat, een nieuwe serie postpapier en correspondentiekaart met Esperantovlag, een sluitzegel met deze Esp. vlag. Deze uitgaven zien er goed uit en zijn van goede kwaliteit papier. Voor onze smaak is de vlag op het postpapier wat te groot. Een sprekende versiering is het wel.

### **LA GRANDA FAMILIO.**

Ni ricevis la Ian numeron de „La-gra-fa”, monata gazeto por la tutmonda Esperantistaro, redaktoro Carl Franzmann, Groesbeek. En „Tutmonda Leterkesto” ni legis, ke la redaktoro „ne interesigas pri t.n. recenzistoj”.

Tamen ni ne povas silenti pri tiu nova organo, kiu laŭ la atendoj de la redaktoro baldaŭ estos tagjurnalo. Povas esti — sed per nura „idealismo” li certe ne atingos tiun idealon. „Nuntempaj Esp. gazetoj enhavas tiel banalan kaj nepresindan enhavon”, kaj tial naskiĝis „Lagrafa”, kiu „provos renovigi la Zamenhofan spiriton”, kaj kiu estu „kvazaŭ kulo kun akra pikilo”. Ni multe ne komprenis, eble ĉar ni estas ĉe la „knaboj kun malsekaj oreloj”, sed ni povas kompreni ke C. F. „ne havas malamikojn”. Ĉar li klopodos esti ĉies amiko. Li estas „fidela ano de F.L.E.” kaj „favora Katoliko”. Ni bedaŭras ke ni ne povas rekomendi lian multkoloran gazeton al Katolikoj.

## **KORESPONDEJO.**

S-ro W. en E. Ankaŭ ni legis artikolon kaj preparis respondon, kiu tamen pro manko de loko devas atendi. Vidu ĉi tiun numeron. Dankon.

A. W. te K. Uw bezwaar hoorde niet bij de Redactie. Doorgezonden naar 't Hoofdbestuur.

## **ENSENDITAJO.**

**OVER EEN NATIONAAL ESPERANTO-CONGRES EN DE VERSLAGEN HIERVAN IN „DE TIJD” EN „DE NIEUWE DAG” VAN 6 NOV. j.l.**

5 Nov. werd in de grote zaal van de Haagse Dierentuin een nationaal congres gehouden, dat georganiseerd was door het bureau „Esperanto bij het onderwijs”, waarbij de Esperantobonden en grote onderwijzersverenigingen zijn aangesloten.

Vanzelfsprekend kon de Nederlandse dagbladpers deze gebeurtenis niet onopgemerkt laten voorbijgaan, temeer niet wijl

ca. 1000 personen uit alle delen des lands naar den Haag waren getrokke<sup>n</sup> en men hier terecht kon spreken van een nationale demonstratieve bijeenkomst.

In een zestal door ons geraadpleegde kranten troffen wij dan ook verslagen aan.

Waarom dit alles te berde gebracht?

Omdat na deze kleine enquête bleek, dat „De Nieuwe Dag” en „De Tijd” een zeer armzalige figuur sloegen in vergelijking met wat andere kranten — 3 hiervan waren niet-katholieke bladen! — van dit congres hadden opgenomen.

Het verslag van deze 2 organen der V. K. P. was teveel om het niets, te weinig en te onvolledig om het behoorlijk te kunnen noemen.

Met het journalistieke product betreffende het nationale Esperanto-congres maakte zij wel een heel slechte beurt.

Of moeten wij de V. K. P. wellicht wijzen op de up-to-date niet-katholieke bladen?

Amsterdam.

A. F. LEIDERITZ Jr.  
(Door de red. ingekort.)

#### E. EN DE PERS.

Ook in de „Nieuwe Venlosche Courant” te Venlo verschijnen geregeld rapporten van E. clubs en ook worden artikelen over E. steeds opgenomen. Het weekblad „Mooi Limburg” Zondagsblad is niet alleen van de „Nieuwe Koerier” te Roermond, maar ook van de „Nieuwe Venlosche Crt.” De daarin verschijnende 14 daagse E.-rubriek wordt verzorgd door de Esp. club „Amikeco” te Venlo.

#### FRANKRIJK.

Jaarbeurs 1939 te Lyon (11-21 Mrt.) geeft uit reclame in Esperanto. Ook de Catalogus heeft een Esp. rubriek, terwijl Esperanto gebruikt wordt als een van de correspondentietalen met het buitenland.

#### ZWEDEN.

Aan de Universiteit te Stockholm promoveerde Ernst Olsson op een proefschrift over een thema uit de moderne physica. Dit proefschrift bevat een Esperanto-resumé waarin ook dank gebracht wordt aan een Frans prof. die hem bij zijn studie hielp. De taal die ze gebruikten bij hun wetenschappelijk werk was Esperanto.

#### AMERIKA.

Metro Goldwyn Mayer de bekende FilmMij., gaat in de film „Idiots Delight” Esperanto als spreektaal gebruiken. De film wordt opgenomen onder leiding van de bekende filmregisseur Clarence Brown.

## BRAZILIË.

Het Braziliaanse instituut voor geografie en statistiek heeft dit jaar zijn statistisch resumé in het Esperanto uitgegeven. Het instituut, dat een officiële instelling is en afhankelijk van de regering, heeft een resolutie aangenomen, waarin het de wens uitsprak, dat Braziliaanse departementen voor statistieken Esperanto zouden gebruiken voor hun buitenlandse correspondentie.

## BUENOS-AIRES.

De laatste tijd is in luchtvaartkringen een levendige belangstelling ontstaan voor de mogelijkheden, die het gebruik van Esperanto in de aviatick opent. Miss Amy Johnson verzekerde voor kort, dat naar haar meening een dergelijk gebruik van Esperanto buitengewoon practisch zou zijn. „Het vliegen kan de meeste hindernissen overwinnen”, vervolgde zij, „maar ondervindt nog altijd last van die der talen, en dit kan een bijzonder onaangename hindernis zijn, zoals ik maar al te vaak heb ondervonden.”

In dit verband kunnen we nog mededeelen, dat de Internationale Unie voor de luchtvaart, wier hoofdbureaux in Buenos-Aires zijn, zeer veel Esperanto gebruikt.

---

---

## POR AMUZO.

### SOLVO DE CIFERENIGMO.

                  p  
                  p r a  
                  p r o v o  
          g r u p a r o  
g e r m a n u j o  
p r o p a g a n d o n  
s o l d a t a r o  
s i g n a l o  
p u d r o  
                  p o r  
                  n

Ni ricevis 23 solvojn inter  
kiuj 19 bonaj.

Premion gajnis:

C. v. Dongen

Claes de Vrieselaan 100 A  
Rotterdam.

Gratulon. Al aliaj bonan es-  
peron.

### Moko de la cirkonstancoj.

Konata dana samideano pasigis sian libertempon en Neder-  
lando.

Iun tagon li estis inter komencantaj Esperantistoj kaj de-  
mandis:

— Kie estas la necesejo?

— Necesejo? Mi ne komprenas, sinjoro.

— Ho, sinjoro, ĝuste nun estas tre necese, ke vi komprenu la vorton „necesa”.

— Mi ne komprenas la vorton „necesa”, sinjoro. Mi estas nur komencanto.

Tiu klarigo ne estis necesa kaj krome temporaba. Tial la dano tre sugeste kaj rapide gestis per la mano kaj kriis:

— Kie estas malgranda dometo?

— Tra la koridoro apud la domo, sinjoro.

La dano kuris en la indikita direkto kaj alvenis al dometo kun fulm-signo kaj surskribo, kiun li pro iom de simileco inter la dana kaj nederlanda lingvoj tuj, sed malagrabla surprizita, komprenis:

*Hoogspanning !*

*(Ned. Esp.)*

## TAALVRAAGSTUKKEN.

### A. TAALRUBRIEK VOOR BEGINNERS.

#### UITWERKING VAN OEFENING 70.

1. In onze bloementuin staan veel mooie bloemen, o.a. rozen, lilies, tulpen, hyacinten en andere.
2. De eerste bloeien gedurende de gehele zomer en ook nog in de herfst.
3. De laatste sieren onze tuinen alleen in de lente; dan trekken ze veel vreemdelingen naar ons land.
4. Ook bloeiende fruitbomen zijn bezienswaardig; hebt gij die nooit gezien?
5. Eerst komen de perzik- en pruimebomen; daarna de kerse- en perebomen en eindelijk de appelbomen.
6. Wie kan zeggen, welke van die bloeiende bomen de mooiste zijn?
7. In ons land zijn veel rivieren; daarom moeten wij veel bruggen bouwen.
8. Weet gij, hoeveel provincies Nederland heeft? Vroeger leerden wij altijd elf.
1. En nia florgardeno staras multaj belaj floroj, i.a. rozoj, lilioj, tulipoj, hiacintoj kaj aliaj.
2. La unuaj floras dum la tuta somero kaj ankoraŭ<sup>1)</sup> en la aŭtuno.
3. La lastaj ornamas<sup>2)</sup> niajn ĝardenojn en la printempo; tiam ili altiras multajn fremdulojn al nia lando.
4. Ankaŭ florantaj fruktarboj estas vidindaj; ĉu vi neniam vidis<sup>3)</sup> tiujn<sup>4)</sup>.
5. Unue venas<sup>5)</sup> la persikujoj kaj la prunuoj; poste la ĉeriz- kaj pirarboj kaj fine<sup>6)</sup> la pomarboj.
6. Kiu povas diri, kiuj el tiuj florientaj arboj estas la plej belaj?
7. En nia lando estas multaj riveroj; tial ni devas konstrui multajn pontojn.
8. Ĉu vi scias, kiom da<sup>7)</sup> provincoj Nederlando havas? Antaŭe ni lernis dek unu.

- |   |   |
|---|---|
| <p>9. Nederland is een laag land; het heeft geen bergen, slechts enkele heuvels.</p> <p>10. Daarom kan men hier zo gemakkelijk fietsen; de wegen zijn hier ook goed.</p> <p>11. Misschien vindt men nergens zoveel fietsen als bij ons.</p> <p>12. Om bergen te zien moet wij naar andere landen reizen, b.v. naar België, Duitsland of Zwitserland.</p> <p>13. Veel Nederlanders brengen hun vacaties in het buitenland door; maar duizenden buitenlanders bezoeken ons land.</p> <p>14. Zij zien ook graag onze groene weiden met de beroemde Hollandse koeien.</p> <p>15. Ja, werkelijk, ons lieve vaderland, waar gelukkig nog rust en vrede heersen, is een mooi land.</p> | <p>9. Nederlando estas malalta lando; ĝi ne havas montojn, nur kelkajn montetojn.</p> <p>10. Tial oni povas tie ĉi tiel facile bicikli; la vojoj tie ĉi ankaŭ estas bonaj.</p> <p>11. Eble<sup>8)</sup> oni trovas nenie tiom da bicikloj kiom<sup>9)</sup> ĉe ni.</p> <p>12. Por vidi montojn ni devas vojaĝi al aliaj landoj, ekz. al Belgujo, Germanujo aŭ Svisujo.</p> <p>13. Multaj Nederlandanoj pasigas siajn feriojn en la eksterlando; sed miloj da<sup>10)</sup> eksterlandanoj vizitas nian landon.</p> <p>14. Ili ankaŭ volonte vidas niajn verdajn herbejojn kun la famaj<sup>11)</sup> holandaj bovinoj.</p> <p>15. Jes, vere, nia kara patrujo<sup>12)</sup>, kie feliĉe ankoraŭ regas trankvilo kaj paco, estas bela lando.</p> |
|---|---|

#### OPMERKINGEN.

1. Niet *ankaŭ ankoraŭ*. *Ankaŭ* is te veel; „ook nog” is een echt - Nederlandisme of wil je: Germanisme.
2. Niet: *plibeligas* = verfraaien.
3. *vidis*; geen samengestelde tijd!
4. Niet: *tiajn*, d.w.z. van zo'n soort.
5. *Veniĝas* is een woord, dat niet bestaat.
6. Ik las in een inzending: *finline*. Ik stel me voor, dat dit woord, door iemand gebezigd, vergezeld gaat van 'n diepe zucht. B.v. een werkmán, die een paar jaren werkloos is, krijgt daar plotseling werk. Die zal in 't Esperanto kunnen zeggen: *Finline!*
7. Na *kiom*, dat een bijwoord van hoeveelheid is gebruikt men *da*, althans wanneer er een zelfst. nw. op volgt, dat er bij behoort.
8. Niet: *versajne* = waarschijnlijk.
9. Niet: *se! tiom .... kiom*
10. *Miloj* is een zelfstandig naamwoord, dat een hoeveelheid uitdrukt; daarom *miloj da*. Na „telwoorden” geen *da* b.v. *mil eksterlandanoj*.
11. *famaj* of *famkonataj* of *fame konataj*.
12. *patrujo*; ook *patrolando*; niet: *patrio*. Dit woord bestaat niet!

J. J. FILOTT, Willemstraat 91, Heerlen.

## B. LINGVO-RUBRIKO POR ESTONTAJ B-KANDIDATOJ. Traduko de: Ekzercaĵo 21.

Alexander Dumas, la neelĉerpebla roman(verk)isto, kiu dum multaj jaroj amuzis la mondon per la kre(it)ajoj de sia fantazio, estis tre malŝparema. Kvankam liaj literaturaj produktoj estis bone pagataj, kaj li ofte verkis diversajn romanojn samtempe, li pli ol unufoje (unu fojon) troviĝis en financaj malfacilaĵoj.

Iamli jam de post longa tempo ŝuldis tricent frankojn al sia ŝuisto. Iun matenon ĉi tiu sin prezentis al la verkisto, — estis plue ne la unua fojo — kaj ĝentile petis lin kvitiĝi kun li, ĉar li mem devas pagi sian liveranton. Dumas plej trankvile respondis: „Ĉi tiun momenton mi ne havas monon”.

„Vi tamen ŝuldas al mi tricent frankojn. Plue mi perdas mian tempon per tiuj senutilaj vizitoj, kaj tempo estas ankaŭ mono (kaj ankaŭ tempo estas mono)”.

„Tio estas tre ĝusta”. Dumas respondis, „kaj por sendomaĝigi vin (por kompensi al vi) pro la perdita tempo, mi donos al vi dek frankojn. Kompreneble mi ankoraŭ ŝuldas al vi la tricent frankojn”.

La ŝuisto foriris tute kontenta; sed tri tagojn poste li revenis. Dumas donis al li denove dek frankojn. Du tagojn poste la verkisto refoje ricevis viziton de la kreditoro. Post (paso de) tri monatoj Dumas estis paginta minimume kvarcent frankojn, sed lia konto ankoraŭ (ne estis pagita) restis neregulita.

Estis multaj personoj, kiuj misuzis la senzorgem on kaj malavarecon de la fama literaturisto. Iun tagon li ricevis viziton de asignisto, — la asignistoj konis tro bone lian adreson kaj kompreneble ne apartenis al liaj plej bonaj amikoj. Kun malĝoja mieno la viro diris al li:

„Sinjoro Dumas, mi venas (por) peti vian helpon”.

„Parolu, kio estas, kion mi povas fari por vi?”

„Sinjoro, unu el miaj kolegoj hieraŭ mortis. Li postlasas vidvinon kun kvar infanoj. Ili ne havas eĉ la necesajn por pagi la kostojn de la entombigo. Mi do venas peti al vi tridekon da frankoj.....”

„Mia kara sinjoro, Dumas diris”, „Ĉu vi venas peti al mi tri-dek frankojn por enterigi asigniston? Jen estas sesdek kaj igu tiuj enterigi du el ili”. FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

### VOOR DE LAATSTE MAAL.

En zo verschijnen de taalrubrieken in dit nummer voor 't laatst. We weten te spreken in naam van alle ijverige gebruikers van deze rubrieken als we hier dank en lof zeggen aan de ijverige verzorgers ervan, die zovele jaren hebben gewerkt aan de vermeerdering van Esperantokennis van onze lezers. We weten dat hun werk niet zonder vrucht is geweest en door velen hoog werd gewaardeerd. Ze zetten hun werk voort in ons Taalblad.

RED.